

בע"ה
שמחה, חומר למורים
טבלאות מארגנות שכבה צעירה ובוגרת
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

השמחה - שיעורים לשכבה הצעירה

חודש שבט - אחריות

חודש	סוגה	היחידה	מטרות	כישור מעשי	מתודה עיקרית
	למורים	סדנא למורים – בשבילי השמחה	המורים יקשרו בין תמונות מחייהם ובין גורמי השמחה. המורים יבינו מהם שלושת השבילים העיקריים המובילים לשמחה וילמדו מקורות הקשורים לכך.	התאמת תמונה לכותרת, הסקת מסקנות מהפעילות, הוצאת תובנות מתוך מקורות לימוד.	מילוי תמונות מחיינו ב"מצלמה המשוטטת" ותליית כל "מצלמה" ליד הכותרת המתאימה מתוך הגורמים לשמחה. דיון בקבוצות ולימוד מקורות על השבילים לשמחה.
		הדרכה תורנית	הבנה שהשמחה היא טבעית ובסיסית אך חשוב להציב לה גבולות. הפנמה שהשמחה אינה חיצונית לנו ואינה תלויה בגורמים חיצוניים אלא בכוחנו לשנות מבט על המציאות ולשמוח במה שיש. את המציאות איננו יכולים לשנות, את ההסתכלות עליה – כן. לימוד היסודות הבונים חיים של שמחה, לימוד שבילים כיצד להגיע לשמחה.		
		מדריך למורה	הסברת מבנה השיעורים וההפעלות.		
שבט	מניחים יסודות	1. ה' רועי לא אחסר	התלמידים יזהו את מקור העצב (דאגה ופחד) ואת מקור השמחה (שלוה וביטחון). התלמידים ילמדו כי הקב"ה דואג ושומר עלינו כרועה על עדרו וילמדו לשמוח מכך.	ניתוח פרק מתהילים, הבנתו בתור משל לחיינו והבעה עצמית בעקבות המסקנות אליהן הגענו.	סיפור על כבשה והבנתו בתור משל, לימוד חוויתי של פרק כ"ג בתהילים, יצירה ומדבקות
		2. אחריות לסביבה (לקראת ט"ו בשבט)	התלמידים ייקחו אחריות וירצו לשמור על סביבתם הקרובה (הכיתה), והרחוקה (הטבע).	ניתוח מצבים המצריכים לקיחת אחריות בכיתה ובסביבה.	א – אחריות על הניקיון ב – אחריות על פרחי הבר ג – אחריות על העצים
	בפתח	3. משקפי השמחה	התלמידים ילמדו שהשמחה תלויה בהסתכלות שלנו על המציאות ויתרגלו הסתכלות במשקפים שמחים.	תרגול של הסתכלות על המציאות במבט שמח יותר	סיפור על שני חברים שקינאו זה בזה עד שהשתתפו במבצע "שמחת השבוע". העמדת מקרים על "ציר השמחה" והרכבת "משקפי השמחה".
		4. התורה המשמחת	התלמידים יזהו עם דמותו של רבי שלמה זלמן אוירבך ויראו כיצד השמחה באה לידי ביטוי אצלו. התלמידים ילמדו לשמוח כל אדם עם רגישות ותשומת לב.	ניתוח סיפורים על הרב אוירבך ולימוד מהסיפורים לחיים של התלמידים.	תחנות סיפורים על הרב והכנת ספרון מסיפורים נבחרים.
	מתבוננים ובונים	5. חלוקת תעודות	התלמידים יראו בתעודה הזדמנות למחשבה והשתפרות.	היכרות עם מרכיבי התעודה ותפקידה.	א – התעודה הראשונה שלי ב – אין ג – אין
		6. השמח בחלקו	התלמידים יפנימו את אמרת חז"ל: "אֵיזָהוּ עֹשֵׂר? הַשְּׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ". הם יבינו מה מפריע להם לשמוח ויתרגלו התבוננות שמחה בחלקם.	גילוי השמחות שבשגרה	סיפור על עני עשיר ועשיר עני, דיון בעקבות הסיפור, כרטיסיות עבודה על שמחה בחיים הפרטיים שלנו וסיפור על רבי אריה לווין ששמח בחלקו.
		7. לגלות את האחרית – גם אני עוזר בבית	התלמידים ירגישו אחריות על האווירה והדינאמיקה במשפחתם.	זיהוי הזדמנויות לתרומה למשפחה.	א' – רגשות במשפחה ב' – עזרה בבית ג' – פעילות משותפת של בני המשפחה

שנה א' – אמונה
שמחה בשילוב אחריות ונתינה

בע"ה
שמחה, חומר למורים
טבלאות מארגנות שכבה צעירה ובוגרת
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

חודש אדר - נתינה

חודש	סוגה	היחידה	מטרות	כישור מעשי	מתודה עיקרית
אדר		8. חויית הנתינה ¹	התלמידים יזהו מצבים בהם ביכולתם לתת זה לזה.	נתינה מתוך שמחה והכרה בחשיבות נתינת דברים שאינם חומריים (חיוך, מילה טובה, עידוד וכו').	א – האווירה הכינתית הנוצרת מנתינה. ב – ניתוח תמונות של נתינה. ג – חשיבה על סרט המביע נתינה בכיתה.
	מתבוננים ובוניים	9. נתינה ברינה	התלמידים ילמדו אודות השמחה שבנתינה ויחשפו לדרכים שונות בהן ניתן לשמח את הזולת.	פיתוח רגישות לצרכי הזולת ודרכים כיצד לשמח אותו.	כרטיסי פנטומימה, כרטיסי משימות ו"מבצע שמחה"
		10. לגלות את הנתינה	התלמידים יחשפו למגוון מצבים בהם ביכולתם לתת זה לזה ולסביבה.	פיתוח מודעות לנתינה ותרגול נתינה.	א – חיבור תמונות של נתינה. ב – חיבור רגשות למצבי נתינה. ג – רביעיות נתינה.
		11. שמחה גדולה להיות במצווה	התלמידים יפגשו עם מצוות הגורמות להם שמחה. התלמידים יבינו כי המאמץ הנדרש לקיום המצווה אינו גורע מהשמחה אלא מעצימה.	פיתוח יכולת שמחה בקיום מצוות, גם אם זה כרוך במאמץ.	תמונות של מצוות וחיבור התלמידים אליהן, סיפור על מצווה שנעשתה במאמץ אך גרמה סיפוק.
		12. ולשמחה זו מה היא עושה?	התלמידים יוכשרו לזהות סוגי שמחה שאינם ראויים וילמדו להתרחק משמחה פסולה זו.	זיהוי שמחות לא ראויות והתרחקות מהן. פיתוח רגישות לתוצאות מעשים.	התאמת איורים לפסוקים ודיון על סיפורים של שמחה שאינה ראויה.
	פעילות סיכום	13. כמה טוב להיטיב	התלמידים ילמדו שניתן לשמח אחרים בדרכים שונות. התלמידים יחוו את תחושת הסיפוק העצמי שבנתינה. המשמח - שמח!	חשיבה עצמאית של התלמיד על מה שמשמח אותו וכיצד הוא משמח אחרים, לימוד על סוגים שונים של נתינה מתוך כרטיסיות מקרים.	מילוי "פרח השמחה", משחק גמד וענק בו הענק הוא המעניק, הנותן.

¹ עדיף לפתוח בנתינה לשמה ולא בנתינה למטרות רווח. השיעור לכיתה ב' טוב יותר בעניין זה.

בע"ה
שמחה, חומר למורים
טבלאות מארגנות שכבה צעירה ובוגרת
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

חודש שבט - אחריות

חודש	סוגה	היחידה	מטרות	כישור מעשי	מתודה עיקרית
שבט	מניחים וסודות	1. הרוכל המאושר	התלמידים ילמדו על חשיבות השמחה. התלמידים יבינו שיש ביכולתם לבחור להיות שמחים.	התאמת משפט לדמות ולמקום המתאים בסיפור, חשיבה על "משפט השמחה" שלנו.	סיפור על ילד שביצע מטלות בחוסר שמחה וסיפור על רוכל שמכר פתקים ובהם סגולה לשמחה.
	אחריות	2. אחריות לסביבה (לקראת ט"ו בשבט)	התלמידים ייקחו אחריות על שמירה על הטבע במעגלים שונים ובהקשרים מגוונים.	ניתוח אירועים המובילים לבעיה בשמירה על משאבי הטבע וחשיבה על יכולתנו לצמצם את הנזק.	ד- חיסכון במים ה- פסולת ומחזור ו- שימור ופיתוח
	בפתח	3. בשמחה תמיד	התלמידים יבחינו בנסיבות המביאות לשמחה. התלמידים יבינו כי ככל שנסיבות השמחה ערכיות יותר, השמחה גדולה יותר.	מיון גורמי השמחה לשני סוגים, ניתוח אירועים, והסקת מסקנות מהם.	מיקום דברים משמחים על "סרגל השמחה", סיפור על מה משמח באמת.
	מעשה אבות	4. שמחת אבות	התלמידים יבינו את עוצמת השמחה כאשר היא נובעת ממצב קשה שקדם לה. התלמידים יזהו עם דמויות משמעותיות שהיו במצב של שמחה גדולה. התלמידים ילמדו מהם המעשים הראויים לעשות בזמן השמחה.	פיתוח השמחה האישית בצורות ביטוי שונות בעקבות שמחת האבות.	כרטיסיות עם אירועים מהתנ"ך על דמויות שארע להם משהו משמח ולימוד מתוך המאורע.
	אחריות	5. חלוקת תעודות ²	התלמידים יראו בתעודות הזדמנות לחשבון נפש אישי וכיתתי.	תיעוד אירועים במחצית הראשונה וניתוחם.	תיעוד וסיכום לפי גלגל הזמן.
		יום המשפחה	התלמידים יכירו בערכה של המשפחה, יתרגלו להוקיר תודה להוריהם ולהכיר בטובה של הדברים הנראים מובנים מאליהם.	זיהוי הזדמנויות להכרת תודה.	סיעור מוחין וכתירת תודות.
	מתבוננים וברונים	6. מתנת השמחה	התלמידים יבינו את אמרת חז"ל "איזהו עשיר השמח בחלקו". התלמידים ילמדו להתבונן בחלקם ולשמוח ויודו לה' על חלקם.	סיגול נקודת מבט בחירת אודות האושר והשמחה, הבנת הקשר (או חוסר הקשר...) בין עושר לאושר.	סיפור בעקבותיו ילמדו את עצת חז"ל לשמחה – לשמוח בחלקך. סיפור על ילד שחי לפי עיקרון זה. לימוד על "ברכות השחר" והוספת ברכה נוספת, אישית.

² השיעורים על חלוקת התעודות לכיתות ד' ו-ו' חסרים

בע"ה
שמחה, חומר למורים
טבלאות מארגנות שכבה צעירה ובוגרת
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

חודש אדר - נתינה

חודש	סוגה	היחידה	מטרות	כישור מעשי	מתודה עיקרית
אדר		7. נתינה מושכלת	התלמידים יתנו באופן שמתאים ליכולות שלהם ולצרכים של המקבל.	נתינה מתוך שמחה, נתינת דברים שאינם חומריים (חיוך, עידוד וכו').	שיח על יכולות ועל צרכים.
	מתבוננים ובונינים	8. שמחה במתנה	התלמידים יבינו שלכל אדם יש תחום בו הוא בולט ומוכשר מאחרים. התלמידים יתוודעו לחלקם וישמחו בו ובכך יגלו את עושרם ולא יקנאו באחרים.	בירור כישרונו המיוחד של כל תלמיד וביטוי הכישרון האופייני לו.	שאלון האינטליגנציות המועדפות. יצירת מתנה התואמת לכישרונות התלמיד.
		9. שמח ומשמח	התלמידים ילמדו שמצווה להודות בשעת שמחה וישועה ולשתף אנשים רבים בשמחה זו ובכך להגדיל את שם ה'. התלמידים יכירו את תפילת "נשמת כל חי".	זיהוי משפטים מהפיוט "נשמת כל חי" וצביעתם לפי ההקשר, הסקת מסקנות מהסיפור לחיינו וללימוד על קרבן התודה.	סיפור על ילד שלומד בכיתה על קרבן תודה. כתיבה על מה יש לנו להודות ושיתוף החברים – "פרסום הנס". לימוד הפיוט "נשמת כל חי".
		10. סיפורה של נתינה	התלמידים יפתחו רגישות ואכפתיות וירצו לתת לחברה.	זיהוי הזדמנויות לנתינה בחיי היום יום של התלמידים.	שיתוף החברים בסיפורי נתינה.
		11. שמחה פורצת גדר אך לא עוברת גבולות	התלמידים יוכשרו לזהות סוגי שמחה שאינם ראויים וילמדו להתרחק מהם.	זיהוי סוגי שמחה שאינם ראויים, חשיבה למה אינם ראויים והצעת רעיונות כיצד להתרחק מהם.	ניתוח סיטואציות מתוך סיפור, לימוד "כללי השמחה" ולימוד המושג "תענויות בה"ב".
	פנילות סיכום	12. מרבין בשמחה	התלמידים יכירו בחשיבות השמחה ביהדות. התלמידים יפגשו בביטוי שמחה שונים הבאים לידי ביטוי במקורותינו.	חשיבה על רעיון עבור התערוכה, קישור בין המוצג ובין המקור שלו.	לימוד ריבוי שמות השמחה ומציאתם בתפזורת. הכנת "תערוכת השמחה".

שנה א' – אמונה
שמחה בשילוב אחריות ונתינה

